

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35460
Nom	Llatí IV
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1002 - Grau de Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1002 - Grau de Filologia Clàssica	6 - Lengua latina	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BALLESTER GOMEZ, FRANCISCO JAVIER	145 - Filologia Clàssica
GRAU CODINA, FERRAN	145 - Filologia Clàssica

RESUM

Llatí IV, assignatura obligatòria en el grau de Filologia Clàssica —junt en les assignatures de Llatí I–III i V–VIII i les corresponents de llengua grega— conforma el fil conductor —o columna vertebral— del grau, ja que totes elles servixen tant per a conèixer el funcionament del llatí i la lliteratura real i orgànica —no imitativa— en esta llengua quant per a aprendre a interpretar els texts llatins servint-se de la pràctica constant de la traducció. Com se senyala en la memòria de verificació del títol, objectiu d'esta matèria és progressar en el coneiximent de la llengua llatina en els seus diferents aspectes per mig de l'estudi dels texts de diferents autors, texts que ademés comportaran l'aplicació pràctica dels continguts teòrics impartits.

Més concretament l'assignatura de Llatí IV pot definir-se com l'estudi filològic de l'historiografia llatina, especialment la clàssica, per mig de la llectura, traducció i comentari de texts de passages de Salusti i de Livi preferentment i també de qualsevol altre historiador d'època romana l'estudi del qual es considere oportú.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

3.1. Relació en atres assignatures de la mateixa titulació

L'assignatura de Llatí IV es troba, per descomtat, relacionada en les assignatures Llatí I, II, III, V, VI, VII i VIII, especialment en Llatí III, de la qual pot presentarse en certa manera com una continuïtat durant el mateix curs acadèmic, ja que abdós assignatures aspiren al coneiximent de la prosa llatina d'època clàssica en dos del seus gèneros més significatius: l'oratória en Llatí III i la historiografia en Llatí IV.

3.2. Atres requisits

E

COMPETÈNCIES

1002 - Grau de Filologia Clàssica

- Coneixement de la llengua llatina i de la seua cultura.
- Comprendre i posseir els coneixements en l'àrea d'estudis lingüístics, literaris i culturals.
- Capacitat de comunicació oral i escrita en les llengües pròpies.
- Coneixer la llengua llatina i la seua literatura.
- Coneixement i aplicacions dels corrents i de les metodologies de la lingüística.
- Coneixement i aplicacions dels corrents i de les metodologies de la teoria i la crítica literàries.
- Adquirir la capacitat per interrelacionar els distints aspectes de la filologia.
- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.
- Aplicar criteris de qualitat en el treball filològic.
- Conéixer la història i cultura llatines.
- Adquirir coneixement teòric i pràctic de tècniques i mètodes lingüístics aplicats a la llengua llatina.

- Adquirir coneixement teòric i pràctic de tècniques i mètodes de crítica literària aplicats a la llengua llatina.
- Adquirir la capacitat per a traduir i interpretar textos llatins de diversa tipologia.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

L'estudiant haurà d'adquirir la necessària formació gramatical i literària per a la seua progressió en l'íntegra comprensió de la capacitat significativa dels textos llatins. L'estudiant haurà de dependre a enfrontar-se directament i en tota la seua extensió polisemàntica als textos llatins.

Més concretament, després d'haver cursat satisfactòriament l'assignatura, l'estudiant tindrà de:

- a) haver adquirit una competència que li permeta entendre i traduir en soltesa texts dels autors estudiats i considerats de mitjana dificultat,
- b) haver consolidat i ampliat els seus coneixements teòrics previs per mig d'una visió diacrònica de la llengua llatina en referència centrada al període considerat clàssic (sigles I a. i p.C.), i
- c) haver assimilat els coneixements bàsics de literatura llatina necessaris per a la comprensió, de corba i molla, dels texts historiogràfics.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

0. Descripció dels continguts

Pel costat més pràctic, essencialment el curs es centrarà en la traducció i comentari d'una selecció de texts historiogràfics llatins, preferentment de Salusti i de T. Livi, com a dos dels majors representants de la prosa historiogràfica d'època clàssica. El comentari serà eminentment gramatical i estilístic-literari però atenent sobretot ad aquells aspectes de realia que siguen perentoris per a la comprensió íntegra dels texts.

Per la part més teòrica s'exposaran i estudiaran aspectes tant lingüístics com literaris. En allò lingüístic es parlarà atenció a la morfologia i sintaxis de l'oració, aixina com a la tipologia lèxica i semàntica del vocabulari més freqüent, fent naturalment especial incidència en el vocabulari propi dels historiadors (bèl·lic, geogràfic, institucional, militar). Pel que toca a l'aspecte literari, es procedirà a una introducció a la historiografia llatina, en especial referència als autors que en este curs hagen segut preferentment estudiats.

1. L'oració: generalitats i aproximació tipològica

2. Juxtaposició, coordinació i subordinació**3. Classes de subordinació****4. El lèxic de la historiografia romana****5. La llengua de la prosa llatina clàssica****6. La monografia històrica: Salustio i altres****7. Historiografia universalista: Livi i seguidors****VOLUM DE TREBALL**

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	20,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	30,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

El professor exposarà els temes corresponents al contingut teòric de l'assignatura en classes monogràfiques, i també en les classes pràctiques de traducció i comentari. Els estudiants complementaran l'exposició teòrica en la lectura i estudi de les obres, antigues o modernes, que puntualment siguin recomanades.

Del volum de quatre hores de classe per setmana, s'intentarà que una quarta part es dedique directa o indirectament a l'exposició del temari i les tres quartes parts restants a traduir i comentar els textos seleccionats, entenent això com a una activitat preferentment pràctica i allò com a feina essencialment teòrica, encara que òbviament ambdós aspectes de la disciplina estan interrelacionats.

És tasca del professor anar —per dir-ho així— *aplanant*, de la millor manera didàcticament possible, les dificultats inherents a l'aprenentatge d'una llengua i cultura pretèrites, però l'estudiant deu conscienciar-se que bona part d'eixe recorregut intel·lectual haurà de realitzar-lo a soles, si és que vol assolir una autèntica formació filològica. De manera que l'alumnat no haurà de limitar-se a assistir puntualment i regular a totes les classes, escoltar el professor, participar en les classes, estudiar els apunts o la bibliografia pertinent, sinó que haurà també de trobar, poquet a poquet, dins del vast camp d'estudis constituït per la Filologia Clàssica, aquells aspectes que siguin objecte del seu interès, deprenent així espontàneament a gastar, per als seus propis objectius, els principis metodològics o heurístics que de manera més genèrica són exposats en classe. No es tracta tant de fomentar una primerenca especialització en una disciplina vastíssima quant de que l'estudiant, com a filòleg en formació, trobe també motivacions científiques concretes per a progressar, puix l'alvanç verdaderament significatiu en els estudis es conseqüeix de manera molt eficaç i plaentera ans des de la sincera ànsia de saber que des de l'obligació externament imposita d'alcancar uns objectius seguint uns protocols acadèmics severament regulats. En eixe sentit res n'hi ha de més recomanable que el contacte intens i directe en els texts clàssics, els quals conformen la base de la nostra disciplina i orientaran els interessos de l'estudiant.

Per últim, no cal oblidar la suma importància que l'acte de dubtar —el primer pas en el procés fins a aplegar al *sapere aude*, a la gosadia del verdader saber, com dien els antics, o el socràtic i humil reconeixement de lo molt que s'ignora— en eixe sentit és important propiciar en l'alumnat el personal saber reconèixer lo que no es sap o no s'enten, i la conveniència de demanar orientació o ajuda al professor davant cada dubte.

AVALUACIÓ

Durant el curs podran realitzar-se, quan el professor ho considere oportú i sense prèvia convocatòria, eixercicis de control d'assimilació de continguts.

El component major (80%), no obstant, de l'evaluació i, per tant, de la nota definitiva de l'alumne es verificarà lògicament al final del curs i durant el periodo acadèmicament establert per mig d'un examen final escrit. Les parts en les quals l'examen es dividirà i la puntuació de cada una d'elles seran les següents.

L'examen final consistirà en la traducció i comentari d'un passage de les obres de Salusti, de Livi o eventualment de l'historiador que s'haja estudiat de manera preferent. La traducció, que valdrà un 75% de la nota, es realitzarà sense diccionari, encara que podrà proporcionar-se a l'alumne el vocabulari no vist en classe o no considerat fonamental. El comentari, a on es valorarà l'aplicació dels coneiximents teòrics impartits, valdrà un 25% de la nota de l'examen respectiu. El component menor de la nota (20%), serà avaluat mitjançant un treball escrit, a presentar, com a màxim, el mateix dia de l'examen escrit, a partir de la lectura de La conjuració de Catilina, treball que haurà d'incloure un comentari personal del contingut de l'obra i l'anàlisi i comentari sintàctic d'un passatge que serà assignat pel professor. La realització d'ambdues parts és obligatòria. La no realització del treball escrit o una puntuació inferior a 2 sobre 10, comportarà la qualificació global de suspens. No obstant això, es podrà recuperar únicament aquesta part en segona convocatòria, si la primera (examen final escrit) està aprovada, i viceversa. Si les dos parts estan suspeses, caldrà recuperar les dos.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BASSOLS Mariano, *Sintaxis Latina*, C.S.I.C., Madrid 1954, II voll.
- BIELER Ludwig, *Historia de la literatura romana*, trad. M. Sánchez, Gredos, Madrid 1971.
- ERNOUT Alfred, *Morphologie historique du latin*, Éditions Klincksieck, París 19743.
- ERNOUT Alfred & MEILLET Antoine [& ANDRE Jacques], *Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire des mots*, Éditions Klincksieck, París 19794.
- ERNOUT Alfred & THOMAS François, *Syntaxe Latine*, Klincksieck, París 19511.
- HOWATSON Margaret C., *Diccionario de la Literatura Clásica*, trad. C.Mª Ávila & alii, Alianza, Madrid 1991.
- RUBIO Lisardo, *Introducción a la sintaxis estructural del latín*, Ariel, Barcelona 1982.
- VALENTÍ FIOL Eduardo, *Gramática de la lengua latina*, Bosch, Barcelona 199910.

Complementàries

- BAYET Jean, *Literatura latina*, trad. A. Espinosa, Ariel, Barcelona 19754.
- BICKEL Ernst, *Historia de la literatura romana*, trad. J.M. DíazRegañón, Gredos, Madrid 1982.
- CURTIUS Ernst Robert, *Literatura europea y edad media latina*, trad. M. Frenk & A. Alatorre, Fondo de Cultura Económica, México 1976 [= 1955], II voll.
- DEVINE Andrew M. & STEPHENS Laurence D., *Semantics for Latin. An Introduction*, Oxford University Press, Oxford 2013.
- FUHRMANN Manfred & alii, *Literatura romana*, trad. R. de la Vega, Gredos, Madrid 1985.
- KENNEY Edwin J. & CLAUSEN W.V. edd., *Historia de la literatura clásica* (Cambridge University). II *Literatura latina*, trad. E. Bombín, Editorial Gredos, Madrid 1989.
- KOLLER Hermann, *Orbis pictus Latinus. Vocabularius imaginibus illustratus*, Artemis Verlag 19895 [= 1976].
- MARTIN Fernand, *Les mots latins*, Hachette, París 1976.
- PINKSTER Harm, *Sintaxis y semántica del latín*, Ediciones Clásicas, Madrid 1995.
- ROSTAGNI Augusto, *Storia della letteratura latina*, Unione TipograficoEditrice Torinese, Turín 1964, III voll.
- VON ALBRECHT Michael, *Historia de la literatura romana desde Andronico hasta Boecio*, trad. D. Estefanía & A. Pociña, Herder, Barcelona 19979, II voll.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Contenidos

Se mantienen los contenidos inicialmente recogidos en la guía docente.

2. Volumen de trabajo y planificación temporal de la docencia

Mantenimiento del peso de las distintas actividades que suman las horas de dedicación en créditos ECTS marcadas en la guía docente original.

3. Metodología docente

Videoconferencia síncrona BBC (con grabación y acceso para los estudiantes) para la exposición teórica del temario.

Problemas y ejercicios con resolución de traducción, a través de correo electrónico / aula virtual.

Tutorías mediante correo electrónico y videoconferencia a petición de los estudiantes.

4. Evaluación

La evaluación se mantiene en dos partes, cambiando los porcentajes descritos en la Guía Docente como se indica aquí:

El 60% de la nota consistirá en una prueba final escrita consistente en la traducción, análisis sintáctico y comentario general de un texto (entre 25 y 30 líneas) del *Bellum Iugurthinum* de Salustio, elegido libremente entre textos vistos, ya en clase ya por aula virtual, o textos no vistos.

El otro 40% de la nota se evaluará mediante un trabajo escrito, que deberá presentarse, como máximo, el mismo día del examen escrito, a partir de la lectura de *La conjuración de Catilina*, trabajo que deberá incluir un comentario personal sobre el contenido de la obra y el análisis y comentario sintáctico de un pasaje que será asignado por el profesor.

La realización de ambas partes es obligatoria.

Este sistema de evaluación será válido también en la segunda convocatoria.

5. Bibliografía

Se mantiene la bibliografía de la Guía Docente.